

**Петрик Т.В.**

## **Ченнелінг-дискурс: структура та прагматика**

*Петрик Тетяна Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент  
Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна*

**Анотація** У статті зацентовано на визначенні дискурсу, подано типові риси ченнелінг-комунікації та продукованого нею ченнелінг-дискурсу. На матеріалі ченнелінгів Крайона описуються особливості мовної особистості адресанта, типологія адресата, подається поетапна характеристика процесу ченнелінга, а також опис ступеню взаємодії адресанта та медіатора (ченнелера) на кожному з етапів ченнелінга, обґрунтовується твердження, що ченнелінг є процесом синтезу мисленнєво-мовленнєвої діяльності адресанта та ченнелера. Проаналізовано основні структурні та семантичні особливості мовних засобів, що передають намір адресанта.

**Ключові слова:** дискурс, ченнелінг, ченнелер, адресант, адресат, комунікативна намір

Хоча дискурс становить об'єкт вивчення різних напрямків сучасної лінгвістики протягом значного відтинку часу, сам термін й досі залишається багатозначним, а його постійне розширення свідчить, що дискурс належить до лінгвістичних універсалій. Під терміном “дискурс” розуміють загальну ідею, що мова структурована згідно шаблонів, які зумовлюють мовленнєву діяльність людей у різних сферах соціального життя [8, с. 17]. У лінгвістиці термін “дискурс” використовується для позначення доволі різних одиниць: “мовлення, вписане в комунікативну ситуацію” [4, с. 11], “мовленнєвий потік”, складне синтаксичне ціле, текст, окремий тип ментальності, вербалізована свідомість тощо.

Дана праця носить суто лінгвістичний характер, тобто нас цікавить тлумачення дискурсу як явища власне лінгвістичного. Мета дослідження передбачає поєднання кількох підходів для повноти опису явища, тому порівняємо різні погляди на проблему дискурсу. Т.М. Ніколаєва визначає дискурс як “багатозначний термін лінгвістики тексту... : 1) зв'язний текст; 2) усно-розмовна форма тексту; 3) діалог; 4) група висловлювань, зв'язаних між собою за змістом; 5) мовленнєвий твір” [7, с. 468]. За В.Г. Борботько, дискурс – це текст, який складається з комунікативних одиниць мови у постійному смислово-зв'язку і, тому ми сприймаємо дискурс як цілісне утворення [3]. В рамках формально-структурного підходу дискурс – це не лише “данність тексту”, але й системно-мовні структури цілого тексту [5, с. 154], і “мовленнєво-мисленнєвий процес, який призводить до утворення структури” [3, с. 1]. У когнітивно-комунікативному моделюванні під дискурсом розуміється взаємозв'язок між мовою та дійсністю, який забезпечує розуміння світу: “значущою є не стільки сама ситуація, скільки її інтерпретація чи уявлення про неї учасників комунікації” [5, с. 156]. У функціонально-структурній парадигмі текст – продукт, а дискурс – процес [1, с. 24]. Ще один підхід базується на понятті мовної особистості [6, с. 38]: в організації дискурсу активне начало належить суб'єкту дискурсу – конкретній особистості, яка здатна планувати мовленнєві дії, їх контролювати та коректувати.

Метою статті є опис ченнелінг-дискурсу (та мовної особистості продуцента даного дискурсу), виявлення його типологічних характеристик, встановлення актантів дискурсу. Сучасні лінгвістичні дослідження, об'єктом яких виступає певний тип дискурсу, пропонують не лише додаткові критерії для виокремлення певного дискурсу, але й нове розуміння принципів його класифікації. Це пов'язано з тим, що із розвитком суспільства розвиваються й нові типи/модуси

комунікації або видозмінюються та отримують подальший розвиток вже існуючі. Як наслідок, виникають нові види дискурсу або ж нові жанрові вкраплення у той чи інший дискурс. Таким чином, питання класифікації дискурсу залишається відкритим і дослідження, присвячені цій проблематиці, не втрачають своєї актуальності.

У дослідженні ченнелінг-дискурсу як окремого типу, вважаємо за необхідне торкнутись критеріїв класифікації, виявити наскільки він вписується у традиційні тлумачення. Спершу звернемося до поділу дискурсу на усний/письмовий. Навіть тут необхідне розширене тлумачення дискурсу, так як у процесі ченнелінг-комунікації задіяні не лише органи слуху/зору, а й ментальне спілкування, схоже на телепатію. Термін “ченнелінг” (англійське channeling – “передача, зв'язок”) виник на позначення способу комунікації з безтілесним розумом-свідомістю за посередництва людини-ченнелера (“медіатора” комунікації). Зазвичай ченнелер перебуває у розслабленому стані/трансі й інша сутність (безтілесний розум) має можливість контролювати його особистість, тіло, свідомість. Таким чином, ченнелінг-дискурс – це і продукт (текст, надиктований духовною істотою), і процес (сеанс ченнелінга як одна із моделей комунікативних ситуацій). Оскільки інформація йде не напряму, а за посередництва ченнелера, продукт, який ми отримуємо (текст/аудіо запис), є певною мірою синтезом комунікативно-мисленнєвої діяльності двох істот: людини-ченнелера та вищої духовної сутності. Для лінгвістичного дослідження цікавим є як результат ченнелінга (з точки зору інформативної складової, жанрових різновидів, засобів передачі концептуальної моделі світу та прагматичних установок адресанта), так і сам процес “трансляції” когнітивних моделей та концептів адресанта.

Ченнелінг-“трансляція” поєднує 4 фази: 1) подача інформаційного потоку адресантом у вигляді смислопакетів (одиниць ментального плану) шляхом телепатичного навіювання; 2) осмислення інформації “каналом”-ченнелером; 3) адаптація понять іншомірного світу; 4) вербалізація отриманої інформації. В межах першої фази ми можемо говорити про мовну особистість адресанта, однак потрібно внести певні доповнення до визначення, даного Ю.Н. Карауловим. Дослідник вважає, що мовна особистість – це людина, яка здатна створювати та сприймати тексти, що різняться за “а) ступенем структурно-мовної складності, б) глибиною та точністю відображення дійсності; в) певною цільовою спрямованістю” [6, с. 57]. Оскільки у ченнелінг-дискурсі адресантом комунікації виступає істота

вищого, аніж людина, порядку, ми не можемо обмежитись цією тезою. Звичайно ж, спосіб комунікації у безтілесного розуму не схожий на людський, про що говорить у своїх ченнелінгах Крайон: *My communications are actually independent of any language. I speak to you in «thought packages» and «idea groups,» translated into your words so that you can understand* [9, с. 13]. Видається доцільним зробити уточнення до трактування терміну “мовна особистість”: по-перше, це – розумна істота, наділена індивідуальною свідомістю; по-друге, вона здатна створювати та сприймати дискурсивні одиниці як у вигляді текстів, так і у вигляді лінійно представлених мислеобразів.

Друга та третя фази ченнелінга поєднують процеси мисленнєво-мовленнєвої діяльності двох істот: людини та вищої духовної сутності. Тобто, ми можемо говорити про процес синтезу, результатом якого і є тексти/записи ченнелінга. На етапі адаптації понять постає проблема відсутності адекватних мовних одиниць для передачі концептів, присутніх у концептосфері духовної істоти, але відсутніх у людській. Заповнення лакуни йде шляхом дескриптивної подачі або прийняття умовного знаку на позначення концепту. Певні поняття недоступні людській свідомості, тобто, людська концептосфера є вужчою обмеженістю так званім “імплантом”: *I wish I could impart to you what it is like to be the entity that I am, but there are basic human implants of psychological restriction that simply will not let you understand* [9, с. 14]. З огляду на те, що рівень мовної особистості визначається як широтою спектру мовних засобів, так і кількістю та об’ємом концептів, які вона застосовує, подаючи бачення світу, можна сказати, що адресант ченнелінга як мовна особистість є рівнем вище від ченнелера (оскільки його концептосфера включає більшу кількість концептів, порівняно з тими, якими оперує людина на даному етапі) і задля того, щоб подати нову для адресата інформацію, він змушений проводити паралелі та аналогії до тих понять, які недоступні людському розумінню: *This is difficult, for I deal with human beings who are single-digit dimensional creatures, and Spirit deals in multiple dimensions* [12].

Третя фаза ченнелінга схожа на процес перекладу, з відмінністю у тому, що ченнелеру доводиться “перекладати” концепти, подані у вигляді мислеобразів, тобто “медіатор” трансформує інформацію і за допомогою мовних одиниць створює текст, доступний для розуміння: *“I speak to you ... through my partner; but I cannot use language as you know it, so the actual words are still being translated through his mind”* [9, с. 13]. Процес “перекладу” концептів, відсутніх у людській концептосфері схожий на переклад ідіом: за відсутності лексеми чи словосполучення, які повністю передають увесь семантичний об’єм концепту, подається опис або семантика, яка створює схожий асоціативний образ.

Четверта фаза ченнелінга (відтворення послання лінгвальними та паралінгвальними засобами), є власне процесом створення тексту шляхом автоматичного письма/друку або озвучення переданої інформації. Продукт, отриманий під час цієї фази, можна розподілити за базовим принципом: усний – письмовий дискурс. Щодо попередніх фаз, не можливо їх описати як усну чи письмову комунікацію, так як канал неможливо визначити як акустичний чи візуальний, оскільки

інформація “звучить” чи “демонструється” у голові ченнелера, а не сприймається органами чуття. На нашу думку, ченнелінг-дискурс можна умовно поділити на два підтипи: ментально-усний та ментально-письмовий.

Як бачимо, ченнелінг-дискурсу притаманні абсолютно унікальні дискурсивні особливості: нетиповий адресант (вища духовна сутність), наявність медіатора комунікації – ченнелера (людини, яка у трансовому стані “приймає” інформацію у вигляді мислепакетів) та енергетичний “супровід” живого процесу ченнелінга (присутні на сеансі повідомляють про те, що їх огортає енергія).

За кожним текстом стоїть мовна особистість, яка володіє мовною системою [6, с. 7], тому образ автора (адресанта) присутній у всіх типах текстів і реконструюється значно легше, ніж адресат, оскільки текст є об’єктивацією думки та мови автора, а, отже, й вираженням його особистості. Аналіз текстів ченнелінга Крайона виявив певну схожість адресанта цього типу дискурсу із адресантом у ЗМІ, оскільки, якщо виходити із якісного параметра, то адресант постає не як окрема особистість, яка виступає виключно від себе, але як особистість соціальна, що репрезентує певну групу індивідуумів (у нашому випадку – вищих істот з паралельного плану буття), тобто виконує свою певну соціальну місію. При цьому, звичайно ж, адресант виявляє себе як особистість, але перш за все, виражає позицію великої групи подібних йому істот, їх ідеали та прагнення, виконуючи спільну функцію: *My entity is one of service. There are many kinds of entities, but the number is always the same. We are constant, and reflect the whole at all times. We are all linked together. We are the great “I AM” as your scriptures call God. When I send the message “I AM Kryon,” there is a communication that I belong to the whole, and my signature is Kryon. We are God* [9, с. 16]. Ця функція – в служінні людству і планеті як невід’ємним частинам одного цілого (...*the Earth is your parent and your partner. The two of you are symbiotic travelers through the galaxy, and need each other's respect on a continual basis* [11, с. 25]): надання інформації про майбутні зміни в житті й свідомості людей, пов’язані зі зміною магнітних полюсів (*The grid change will affect the land.* [11, с. 25]) та роз’яснення унікальності людства, яке проходить через досвід, досі незнаний у Всесвіті (*All know of your path, and we stand in awe* [11, с. 42]).

Характерною особливістю ченнелінг-дискурсу Крайона є егоцентровані висловлювання, тобто особистість адресанта частково представлена у висловлюваннях про самого себе. Репрезентуючи себе як представника духовних істот (*I represent Spirit* [11, с. 20]), Крайон виокремлює специфічні особливості та функції, притаманні лише йому, зазначаючи, що він належить до магнетичної служби (*I am Kryon, of magnetic service* [9, с. 13]). Знаходимо й інформацію про те, що Крайон не є і ніколи не був людиною (*I have never been a human or anything else but Kryon* [9, с. 15]), про його вік, який обчислюється еонами земного часу (*The creation of your grid system took eons of Earth time* [9, с. 27]), про ім’я та терміни перебування “на службі”, особливості цієї “служби” (створення магнітної решітки Землі, яка відповідає за розумове та фізичне здоров’я людства, та переполюсування цієї решітки): *I*

have created the magnetic grid system of your planet. I have been here two other times since, for major global adjustment. This is my third adjustment, and my fourth and final visit [9, с. 27]).

Антропоцентричний характер ченнелінг-дискурсу виражається в різноманітних проявах авторської присутності в тексті, яка експлікується особовими та присвійними займенниками: це і “Я”-репрезентація (модель АВТОР), коли адресант виступає як індивідуум, і “Ми”-репрезентація (модель АВТОР + СОЦІУМ (у нашому випадку соціум – це духовні істоти Всесвіту)). У випадку “Ми”-репрезентації частіше зустрічаємо прояви “Ми-корпоративного”, коли комуніканти належать до різних комунікативних груп і адресант постає в образі слуги адресата. Це експліковано за допомогою лексем *servant, to serve* та словосполучень, *my service, to be of service: The truth is that you sit before your servant Kryon!* [11, с. 17], *There is great honor in their eyes, for they serve you completely* [11, с. 42]. Серед “Ми”-репрезентацій зустрічаємо й випадки так званого “Ми-інклюзивного” – адресант асоціює себе з адресатом (модель АВТОР + АДРЕСАТ). Вказуючи на свою божественну сутність, своє походження з першоджерела, Крайон підносить людину до такого ж високого статусу, стверджує, що ми належимо до однієї родини: *We are God. You are a piece of God, and you have the power to become as high on your side of the veil as you were before you came...* [9, с. 16].

Звичайно ж, творення тексту зумовлене комунікативними намірами автора, тобто його інтенцією, яка є важливим компонентом у схемі *Адресант – інтенція – текст – адресат – декодування – вплив* і належить одного із трьох рівнів, що складають структуру мовної особистості – прагматичного, який включає цілі, мотиви, інтереси, настанови та інтенціональності. Кожна істота, вступаючи в інтеракцію в процесі дискурсивної діяльності, керується власними інтенціями та оперує широким спектром стратегій. Стратегія може бути спрямована на переконання партнера здійснити/не здійснювати щось, на завоювання власного авторитету, на зміну світогляду адресата тощо [6, с. 162]. Аналізуючи ченнелінг-дискурс, продуцентом якого виступає Крайон, виявляємо експліковані у словах Крайона ряд намірів, серед яких: надати інформацію, дати пораду, застерегти, виявити почуття, змінити світогляд адресата.

Інтенція “надати інформацію” реалізується за допомогою лексем та словосполучень *to give a look, to speak of, to tell, to have a revelation, to come with the news, (to give/ serve with) the information: ... but now I have a revelation for you: This ancient channelling was purposely kept confusing and vague* [9, с. 30]. Інформація стосується основ релігії та світогляду. Крайон подає власну інтерпретацію метафізичної системи вірувань, Святого Письма та місії Христа: *Immediately, Kryon gave us a very loving look at a prime issue: The subject of Jesus Christ, who he really is, and a good synopsis of the Metaphysical belief system. Kryon even gave us new interpretations of the Holy Scripture* [9, с. 10]. Не зважаючи на різноманітну тематику послань Крайона, всі вони підпорядковані глобальній меті: допомогти людству усвідомити свою божественну природу й сили, які “сплять” в кожній людині, навчити людство

використовувати свій потенціал: *Everything that I do here is focused into one purpose: to give you peace over the change, and to give you information that will make so much sense to you that you will self-enable your entity and take the power which belongs to you* [11, с. 22].

Інтенція “дати пораду” реалізується у словосполученні *to give advice: I honor your valuable entity and give you advice in love* [11, с. 17] та за допомогою лексем *explain: Let me explain this again more clearly* [11, с. 18]. Ще одним маркером виступає наказовий спосіб: *Ask for guidance from spirit* [9, с. 32], *Be aware: Do not limit the healing you ask for. The love source has no limitation* [9, с. 37].

Інтенція “застерегти” знаходить своє вираження у конструкціях із заперечним прийменником *without* та прислівником *never* у поєднанні з дієсловами у майбутньому часі, які інформують адресата, що без певних змін багато що залишиться недосяжним для людини, або навіть призведе до її загибелі: *I am not here to tell you that my third adjustment will require your termination, but without some understanding many of you will terminate yourselves anyway* [9, с. 27].

Реалізацію інтенції “змінити свідомість адресата” простежуємо у реченнях з експліцитними маркерами у вигляді словосполучення *consciousness change: This consciousness change has earned humans a New Age and the self-empowerment that is now upon you. It is why I communicate to you at all, and the reason for my extended stay here* [11, с. 30]. Крайон пропонує відкинути старі догми, поняття та страхи і усвідомити свою глибинну сутність. Якщо ж людина опиратиметься змінам, життя її буде коротким та сповненим страхів (інтенція застерегти): *It will agree with your changes when you move in a direction with those attributes, and will cooperate with your life as you co-create with it. It will do the opposite if you do nothing and don't move at all spiritually. There is no punishment implied here at all, just a lack of growth and a shorter life of being uncomfortable and fearful* [11, с.22]. Таким чином у ченнелінг-дискурсі Крайона простежується низка комунікативних намірів адресанта, які знаходять своє мовне вираження як у лексемах та словосполученнях, які є центральними компонентами відповідних тематичних аспектів інтенцій, так і за допомогою опосередкованих вказівок на мету комунікації.

Другим актантом у ченнелінг-комунікації виступає адресат. Ф.С. Бацевич зазначає, що адресат є “кінцевим “споживачем” повідомлення, створеного адресантом; особа, яка сприймає повідомлення і відповідно до своїх когнітивних стратегій, контекстних і ситуативних умов інтерпретує повідомлення адресанта” [2, с. 106]. У ченнелінг-дискурсі Крайона особистість адресата відтворюється легко: цей антропокомпонент експлікується як у самому дискурсі прямим описом читача, так і у передмовах Лі Керолла. Інформація є для тих, хто трактує буття з точки зору метафізики: *Kryon is speaking directly to humans in the western world through these writings... This writing is for the more Metaphysical of you* [9, с. 11]. *Those of you with some knowledge of the Universal belief system will be more at home with what is to come* [9, с. 11], для “працівників світла”: *I speak ... to all light workers* [11, с. 31] та цілителів: *Healers ... are you paying attention?* [11, с. 34]. Для незнайомих зі світоглядом, де панують вселенська система вірувань та закони Всесвіту,

інформація може видаватись дивною: *If you have no knowledge of the Metaphysical belief system, I suggest you read more about it ...; otherwise what follows may sound very strange* [9, с. 11]. Ченнелер зазначає, що послання – не для групи зі специфічним баченням світу, а для пересічної людини, оскільки Крайон наголошує на простоті та доступності викладу інформації: *Kryon wants me to write for the common person, not the one who has been part of the «New Age» movement for years ... He admonished me ... to keep the process simple and direct* [9, с. 11]. Штрихом до портрету адресата є його роль “учня”, який проходить черговий урок у своїй теперішній інкарнації (*You are the ones in lesson, and you are the ones who are the special ones walking on this planet* [10, с. 14]), а адресант (Крайон) виступає його порадицею та проводирем (*I honor your valuable entity and give you advice in love* [11, с. 17]). Тут ми простежуємо прояви такого аспекту адресованості, як апелюваність (звертання до адресата та спонукання його до мовленнєвих, актуальних або емоційних дій): *Heal the sick. Show the power!* [9, с. 37], *Share with them the message of Love for the planet* [11, с. 27].

Дослідження дозволило виявити характерні риси, властиві виключно ченнелінгу, а отже до існуючих типів дискурсу можна додати й ченнелінг-дискурс. Його особливість виявляється на таких рівнях: а) ка-

нал комунікації: ментально-усний або ментально-письмовий дискурс; б) типологія адресанта: адресант – безтілесна істота вищого порядку, яка спілкується шляхом телепатичної передачі мислеобразів, має певну місію і є виразником ідей та інтересів групи собі подібних істот; в) типологія адресата: тексти ченнелінгів належать до масової літератури, оскільки розраховані на середньостатистичного читача, хоча невідготовлена людина може вважати їх дивними; г) наявність медіатора комунікації та відтворення мислеобразів мовними засобами споріднено процес ченнелінга із перекладом та у поєднанні з іншими характеристиками створює абсолютно унікальний вид дискурсу.

Дослідження цього феномену знаходиться лише на початковому етапі, оскільки багато ключових питань ще отримали висвітлення. Перспективним є подальший аналіз текстів ченнелінга (не лише Крайона, але й таких сутностей як Рамтха чи послання Плеядіанців та багатьох інших) з точки зору відтворення у тексті стилістичних особливостей, прагматичних установок, стратегій/тактик, а також з точки зору моделювання когнітивного простору цих особистостей як кожного зокрема, так і в аспекті порівняння та виділення типологічних рис, жанрових різновидів та структурно-композиційних параметрів ченнелінгів як окремого виду дискурсу та особливого способу комунікації.

#### ЛІТЕРАТУРА (REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Brown G., Yule G. *Discourse analysis*. – Cambridge: CUP, 1983.
2. Бацевич Ф.С. *Основи комунікативної лінгвістики*. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2004.
3. Борботько В.Г. *Элементы теории дискурса*. – Грозный, 1989.
4. Григорьева, В.С. *Дискурс как элемент коммуникативного процесса: прагмалингвистический и когнитивный аспекты*. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2007.
5. Дейк, Т.А. ван. *Стратегии понимания связного текста // Новое в зарубежной лингвистике*. – М., 1988. – В. 22. – С.153-211.
6. Караулов, Ю.Н. *Русский язык и языковая личность*. – М.: Наука, 1987.
7. Николаева Т.М. *Краткий словарь терминов лингвистики текста // Новое в зарубежной лингвистике*. – М., Прогресс. 1978. – Вып. 8. – С. 468-469.
8. Филлипс Л. Дж., Йоргенсен М. В. *Дискурс-анализ. Теория и метод*. – Харьков, 2008.
9. Carroll L. *Kryon – the End Times*. – The Kryon Writings, Inc., 1993.
10. Carroll L. *Kryon – don't think like a Human*. – The Kryon Writings, Inc., 1994.
11. Carroll L. *Kryon – Alchemy of the Human Spirit*. – The Kryon Writings, Inc., 1995.
12. [http://www.kryon.com/k\\_27.html](http://www.kryon.com/k_27.html)

#### **Petryk T.V. Channeling-discourse: structure and pragmatics**

The article speculates upon the discourse definition, introduces the typological features of channeling-communication, resulting in channeling-discourse. On the material of Kryon's channeling there were described the peculiarities of the language personality of the addresser, the typology of the addressee, characteristics of the channeling stages as well as the degree of interaction of the addresser and the channeler at each of the stages. The article proves the postulate that channeling is the synthesis of mental-communicative activities of addresser and channeler. Main structural and semantic peculiarities of lingual means rendering the addresser intentions are subjected for analysis.

**Key words:** *discourse, channeling, channeler, addresser, addressee, communicative intentions*

#### **Петрик Т.В. Ченнелінг-дискурс: структура и прагматика**

Статья акцентирует на определении дискурса, описывает типичные черты ченнелінг-коммуникации и продуцируемого ею ченнелінг-дискурса. На материале ченнелінгов Крайона описаны особенности языковой личности адресанта, типология адресата, дана поэтапная характеристика процесса ченнелінга и степень взаимодействия адресанта и ченнеллера на каждом из этапов, обосновано утверждение, что ченнелінг – это синтез мыслительно-языковой деятельности адресанта и ченнеллера. Проанализированы основные структурные и семантические особенности языковых средств передачи намерений адресанта.

**Ключевые слова:** *дискурс, ченнелінг, ченнелер, адресант, адресат, коммуникативное намерение*